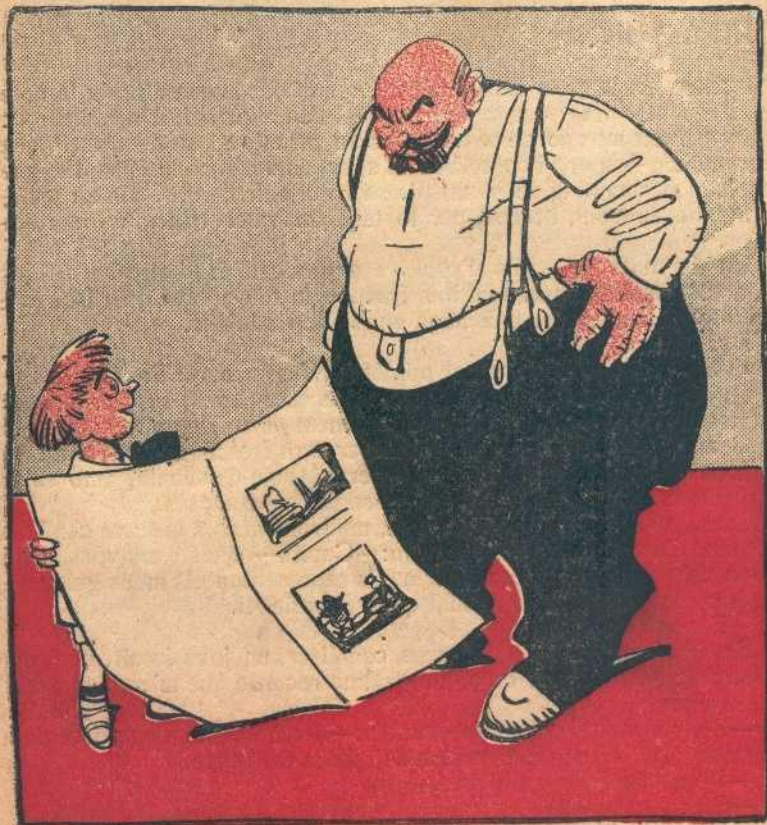

EN PATU FET@

LA PASSA

- Vostè diu, papà, que si no bec aigua, no agafaré la passa.
- Es clar, com que'l microbi ha d'entrar a dintre la panxa.
- Be, sí, però si prenc un bany d'asiento, també m'hi pot entrar el microbi a la panxa.

L'última missa

DISSORTADAMENT és encara la guerra europea la que ofereix la nota de la més interessant actualitat. I de la guerra, doncs, hem de seguir parlant mes no de ses escenes de carnatge i de destrucció que deprimeixen l'esperit i contorben el seny, sino d'aquells episodis que envolcallant una nota de pietat, de sacrifici o de caritat, són un paliatiu a tants horrors, i tenen, per lo tant, un valor educatiu i moralitzador.

Un de tants epissodis d'aquesta naturalesa és el que ha descrit pintorescament un metge militar francès, la relació del qual transcribim íntegrament, sense més feina que la de traduir-la.

Diu així:

«Vàrem arribar negra nit al poblet de Vassincourt. Tot just instal·lats els furgons i preses les disposicions acostumades, ens apressàrem a sopar un xic perque estàvem materialment morts de gana.

Com el cuiner no havia pogut trobar carn fresca, ens havia fet un freginat que qualsevol hauria dit que era de sola de sabata, amb salsa de tomàtec. Amb tot, li passàrem tot seguit els comptes.

Quan, apaivagada un xic la fam, me trobava jo a la meva cambra, entra tot d'una l'ordenança i em diu:—Capità—aquests minyons no'm donen més títol que el que per a ells representen els meus galons—Capità: aquí fóra hi ha un soldat que vol parlar-li.

—Fes-lo entrar.

En efecte, entrà un dels meus camillers, un jove fornit, quelcom melancòlic i de caràcter dolç, del qual no recordo que m'hagi adreßat mai la paraula.

—Senyor metge en quefe—em diu:—demà és diumenge, i venia a demanar-li permís per a dir missa a l'iglesia del poble.

—De manera que vostè és...

—Si, soc capellà.

—Concedit i amb molt gust.

—Grans mercès, senyor metge en quefe.

Tot just eixit el camiller sacerdot, un de nosaltres va insinuar:

Grup de simpàtics patufistes salentins, congregants de la Associació de St. Lluís, en companyia del seu director, el dia de la gran castanyada.

—¿I si anéssim a oir-la la seva missa?

Per aclamació va acordar-se així. Varen avisar a les altres dues ambulàncies que amb entusiasme varen adherir-se a l'idea.

Va arribar el matí del diumenge. Com jo era el de grau més antic, vaig ocupar el lloc d'honor al presbiteri, i a la vora meu se col·locaren els companys d'administració militar. Darrera nostre es col·locaren els infermers i camillers, i, a seguit, els demés sanitaris.

El camiller celebrant va eixir a l'altar. Lo primer que'm va sorprendre va ésser veure unes calces vermelles que sortien per sota de la sotana i de l'alba. Era natural, ens trobàvem enfront de l'enemic, i els sacerdots soldats no tenen temps de treure's l'uniforme. Ademés tampoc tindrien altra roba amb la qual substituir-lo.

Ja se sab lo que és una missa i no he de descriure la cerimonia. Per altra banda tampoc sabria fer-ho, perquè llevat de quan havia hagut d'assistir a funerals i a casaments, no'm recordo que hagués oït cap altra missa d'ençà del dia de la meva primera Comunió.

De lo únic que'm recordo és que al començar la missa em trobava quelcom encongit perquè ignorava en absolut en quins moments calfa

agenollar-se, posar-se dret i asseure's. Havia ja pres la resolució d'estar-me sempre dret, quan vaig observar que l'infermer que ajudava la missa, un seminarista, me signava amb la mà, «assegui's», «posi's dret», «agenollis». Vaig donar l'exemple, com corresponia a l'antiguitat de la meva graduació, i les tres ambulancies varen seguir-me automàticament.

Mes de prompte el nostre sacerdot camiller se girà i començà a adressar-nos la paraula. ¡Ah, quin xicot! Va començar fent observar que a l'iglesia no més hi havien soldats, disposats a defensar la causa de llur país. Va afegir que entre nosaltres no'n mancaven alguns que s'oblidaven quelcom de Déu i de la seva Iglesia, però en el fons tots el servíem amb les nostres bones obres. També'ns va parlar de les nostres families, de les nostres esposes intranquiles, dels nostres filllets als quals tal vegada no tornarem a veure, com molts del nostre còs de sanitat, morts ja en el camp de batalla en compliment de llur obligació.

En aquell moment vaig sentir córrer pel llarc del meu naç quelcom d'humit; vaig esguardar a la dreta i vegí al farmacèutic—un escèptic que no creu en res, ni en la medecina,—vegí, dic al farmacèutic fent terribles esforços per a amagar la seva emoció; a l'esquerra, l'altre metge va treure's el mocador i va començar a mocar-se convulsivament.

Jo també vaig sentir necessitat de fer us del mocador. Allò semblava un concert: tothom se mocava. Desde'l presbiteri fins a la porta d'entrada de l'iglesia tots els circumstants intentaven afectar l'aire del que no plora i sols sí se troba un xic refredat. Dic malament, no tots dissimulen: en el fons algú sanglota i plora sorollosament: és en Sidi, un voluntari, vell soldat de l'Àfrica, que en la seva vida civil fa de guardià d'una plaça al barri de Montmartre.

En aquest moment ve a treure'ns del nostre estat d'enterniment mal dissimulat, un soroll com l'esclat d'un tro que va fer tremolar les voltes de l'iglesia, i arribaren fins a nosaltres unes notes que no eren pas les de l'òrga. Era un canó engegat no gaire lluny d'aon ens trobàvem.

Tots correm cap a la porta. Veig al sacerdot que amb un ampli geste ens beneeix i que's dirigeix vers la sagristia per a despullar-se dels seus ornaments i tornar a convertir-se en soldat.

Aquesta va ésser l'última missa per alguns dels que's trobaren aquell hermós diumenge autòmnal de 1914 a Vassincourt. També va ésser l'última missa per a la pobre iglesia aon havíem plorat. També ella va tenir la mort d'un soldat. Els alemanys varen cremar-la».

Les desventures den Picapinyes

El careig

RECORDARÉU que érem en el moment en que'l capità cridà per telèfon al senyor Papplè per a que baixés al camarot a l'objecte de celebrar un careig entre l'amo del bot automòbil i el desgraciat Picapinyes.

Quan aquest vegé entrar a l'home gros, se quedà un xic esmaperdut, recordant la seva fesomia. Després, acabant de convèncer's de que era, en efecte, l'amo del bot, se començà a escamar, considerant-se perdut.

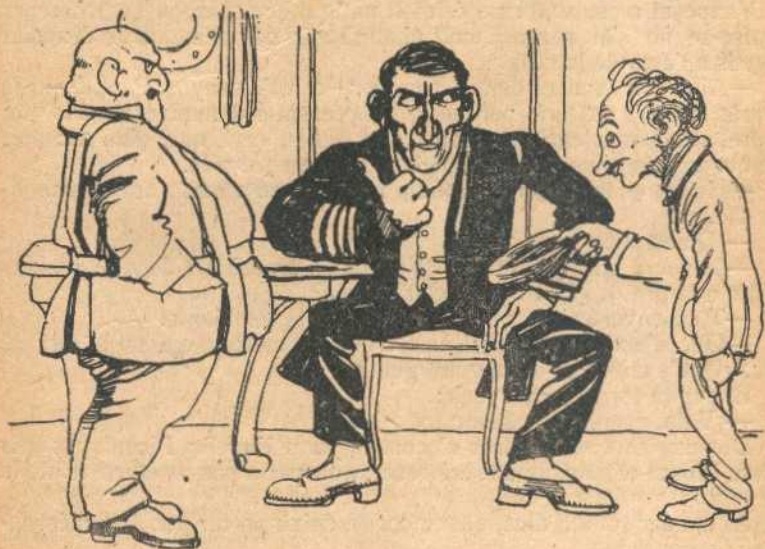
El capità li preguntà:

—Coneixéu a n'aquest senyor?

—No tinc el gust, però no hi farà res. Consideri'm com un amic.

I li allargà la mà, amb la major finura. Però'l senyor Papplè no estava per finures, i en lloc de correspondre-li, li donà un cop a la mà, que d'un xic més li trenca.

—Vagi allà, desvergonyat. Vostè es el pillet que'm va caure al demunt, fent-me caure a mi a l'aigua i fugint després amb el meu bot automòbil.

—¡Ah, caram! ¿i vostè es aquell?

—Sí, sí; jo soc.

—Doncs miri, m'alegro de coneixe'l, perquè és cert que li dec algunes explicacions. En primer lloc li demano excuses perquè jo anava molt atolondrat, i al tirar-me a l'aigua no vaig tenir temps de avisar-lo. En segon lloc, això de què me li vaig quedar el bot, té una explicació. A mi'm convenia no entretenir-me i com que vostè se'n va anar a fons, no va ésser-me possible demanar-li permís, però ara li dic que moltes gràcies i que pot disposar del seu bot.

El senyor Papplè se l'escoltava amb mostres de indignació:

—¡Miri que n'és de desvergonyit! Encara gosa a parlar, el murri.

—Jo no li he faltat, i espero que vostè farà'l mateix. Això de murri me sembla poc... poc parlamentari, per lo que li prego que ho retiri.

—Lo que't retiraré serà una altra cosa, desvergonyit.

El capità, veient que la cosa prenia mal aspecte, va intervenir dient a en Picapinyes:

—Vos heu reconegut al senyor com a amo del bot automòbil en que navegaveu i per lo tant queda provat el robo del mateix. En virtut d'això quedeu prè i sereu tancat en el calabòç fins al terme del viatge, que serèu entregat al tribunal.

—Home, això es molt fort—implorà en Picapinyes.—Qualsevol està exposat a caure al riu i és molt natural que si troba quelcom per agafar-se no s'hi pensaria molt ni anirà amb compliments de demanar permís a l'amo de la cosa.

—Això son excuses de mal pagador—cridà'l senyor Papplè.—I ja veuràs lo que't passarà, perquè jo vui presentar denuncia, no sols per lladre, sino per intent d'homicidi, puig és ben cert que d'un xic més me quedo a fer companyia als peixos, per sempre més.

—Home, es lo mellor que podia fer i així no vindria ara a embolicar-me.

—¡Quina poca vergonya!

—Ja veurà, així m'ho farà dir. Ves que'n treurà ara de què a mi em fiquin a la presó. ¿Què hi guanyarà vostè?

—T'ensenyaré a no tornar a cometre fets semblants.

—Oh, d'això no'n passi ànsia. Ja li prometo jo que no hi tornaré pas. ¿Que's creu que dona gaire gust?

El capità tornà a intervenir:

—¡Vaja, prou! ¡Al calabòç tot seguit!

Dos mariners se cuidaren d'acompanyar a l'infeliç Picapinyes a la trista i fosca estança que li era reservada per a passar el reste de la travessia.

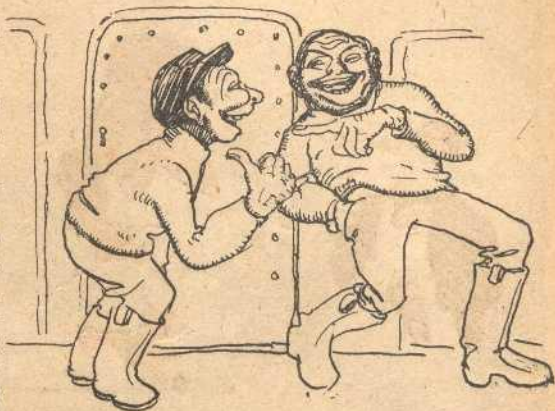
Al quedar sol allí dins, el seu cor se deixà portar per les més negres impressions.

—Ara si que ja no hi hà esperança per mí. Tot s'ha acabat. El tribunal se farà càrrec de mí i s'anirà descobrint tot lo que he fet.

Ara si que's podrà dir que no hi hà al món home més desventurat que en Picapinyes. La malestruga no'm deixa.

En aquell moment sentí que'ls dos mariners que l'havien portat al calabòç s'havien quedat a la porta escoltant, i es feien un tip de riure al sentir les seves exclamacions.

De primer moment, al veure que's burlaven d'ell, tingué moltes ganes d'insultar-los des de darrera la porta, però tot d'una se li ocorregué una idea per treure partit d'aquella burla que li feien, i això es lo que, si Déu ho vol, contarem en el número pròxim.

J. M. F.

Versos de riure

Raó de més

Va sê el tinent Jaumandreu, designat una vegada, per padrí, en un duel a mort d'un company de la propia arma; i com a l'apadrinat el valor no li sobrava, li feu estes reflexions

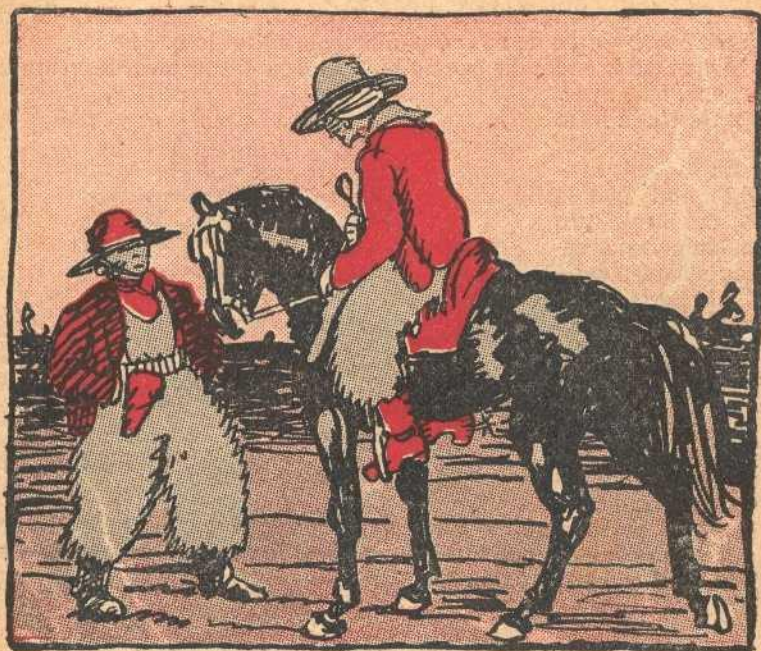
per a infundir-li coratge:

—Les condicions són fatals, d'això ja pots fer-te'n càrrec; mes pensa que algú dels teus, el teu avi i el teu pare, varen morí amb l'arma al puny, ¿i tu vacil·les encara?

—Oh—el company li contestà—és això lo que m'escama.

NYIC.

El Suplement de EN PATUFET corresponent al present número, publica el sisè folletó de la preciosa noveleta «La Conquesta de les Muntanyes Blaves». Amb aquest suplement es regala el conte complet «L'estany de Montcortès», den Manel Folch i Torres.

—Ja has vist que no portes més que un esperó?

—Sí, però penso que si faig avançar un costat del cavall, molt serà que l'altre no segueixi.

De la Ceca a la Meca

ELS ELOGIS

No sempre'ls elogis son un tribut al mèrit absolut, ja que moltes vegades se donen indulgentment per a cobrir els defectes de les persones amb la ponderació d'alguna apreciable qualitat que tinguin. La veritable virtut, per regla general, no necessita ésser encomiada, perquè per si sola es declara prou.

D'aquí el següent apòlec, amb que un moralista dona forma exemplar i pintoresca a la màxima anterior:

Un home bevia, sense alabar-lo, un vi que era excel·lent.

El qui l'havia convidat va fer-n'hi servir un altre de classe inferior.

—Es un bon vi—va dir l'home, que fins aleshores havia estat callat.

—Es un vi regular et no més—va contestar l'anfitrió,—mentres que'l que abans heu begut podria servir-se a la taula dels deus.

EL NOU SENYOR BISBE DE BARCELONA DR. REIG.

El senyor Bisbe parlant amb els nens de les escoles de la Sagrada Família, en la visita que aquest feu al gran temple en construcció.

—Prou que me n'he fet càrrec—va interrompre el convidat—i es per això que no n'he fet de alabances, perquè ell sol ja's portava l'elogi. Aquest és el que necessita recomanació.

INCONVENIENTS DEL PROGRÉS

Conta en N. G. Wells, el cèlebre novel·lista, que una vegada, un vell boter molt sord, que remava vora la entrada d'un port, va veure a la vora seu que una llanxa automòbil s'enfonsava per haver-se-li obert una via d'aigua a la quilla. Els nàufregs varen donar veus d'auxili, mes el boter no'n va fer cap mena de cas.

—Aleshores aquests varen decidir-se a provar de salvar-se per llurs propies forces i es posaren a nedar fins que conseguiren agafar-se a les bandes del bot i ficar-se a dintre.

—¿Per què no venieu en auxili nostre?—va dir un dels nàufregs—¿No veieu que'ns enfonsàvem?

—Sí—va replicar el boter, després de fer-se repetir varis cops la frase. —Ja ho he vist, ja, que us enfonzaven, però m'he cregut que's tractava d'un submarí.

VEU ESTENTÓREA

Ningú ignora que's diu *veu estentòrea* de la d'aquell que clama fort i estridentment. Lo que ja no tots sabeu és perquè d'aquesta veu se'n diu *estentòrea*. Jo us ho diré: aquest qualificatiu pren el seu nom d'«Estentor», personatge fabulós, que va ésser al siti de Troia, i el qual, segons diu Homer, feia més soroll ell sol quan cridava, que cinquanta homes, que clamessin a l'hora.

Lo qual no va ésser obstacle per a que morís reventat quan va esforçar-se vanament contra Mercuri, reat per aquesta divinitat a provar qui cridava més fort. — JORDI BUSCA

Anècdotes

Una dona vella de 80 anys pegava a sa filla que'n tenia 60. Aquesta se va posar a plorar i la mare, detenint-se, li digué: «¿Per què plores? altres vegades t'he tractat més severament que avui i mai havies fet això.» A lo que la filla respongué: «Es perquè, mare meva, estic experimentant amb la feblesa dels cops que m'haveu donat, que vostres forces disminueixen.»

Traduit del francès per

AGNA MIRET

En Joanet tenia un dia el seu gosset per la cua, i la seva mamà li digué: —Mira que't mossegara.

I ell li contestà: —Cà, dona; els gossos no mosseguen per aquí.

Enviat per

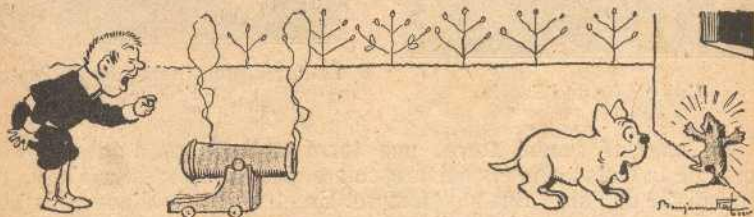
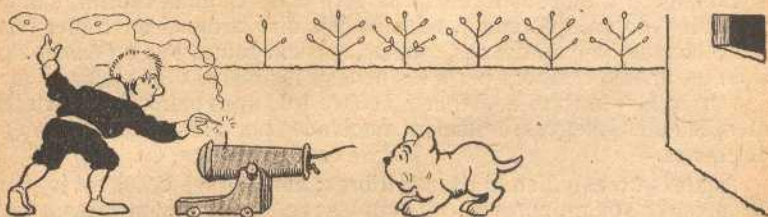
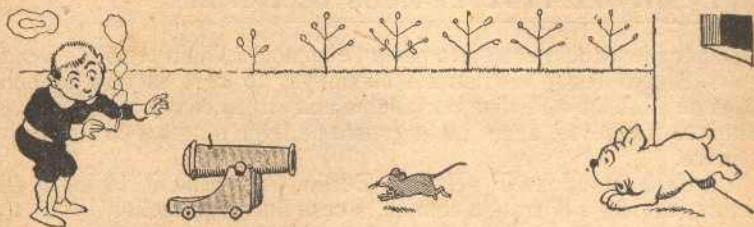
JOAQUIM GENER OLBET

COSES DE LA GUERRA

—¿Què't sembla, Tòfol, això de la guerra?

—Sabs què'm sembla? que si no's milloren les obres, aniré a llogar-me als alemanys per remenar els morters.

Ratolí, ja no t'escapes,
El canó és de 42,
Propi per a matar rates.

La Pestalozzi-Froebel Haus de Berlin

Es una institució completa per a l'educació i l'instrucció dels nois petits. Siguin lo que vulguin els alemanys, lo cert és que aqueixes coses de l'educació les han portades a una altura envejable, i fins els mateixos francesos, abans de la guerra ne feien elogis i hi anaven a aprendre.

La Casa Pestalozzi-Froebel de Berlin, és verament la casa dels infants, car ells s'hi troben com en la casa llur, sino mellor i s'hi formen amb aqueix temperament que és orgull de la raça.

En mig de frondosos jardins, a la vora mateixa de la capital, s'hi ha construït l'escola, que conté, además dels dits jardins i un rialler bosquet, sales de banys i dutxes, gimnàs, música, cuïnes per a l'ensenyança de les nenes, cosidors per a les nenes i les mares dels alumnes que hi van a fer la roba a estones, i sobre tot, unes monfssimes saletes totes blanques i alegres, bellament amoblades per a les classes dels nens i les nenes.

Aquests no estudien ni passen llibres; aprenen les coses tot jogant. Les mestres son preparades, tal com las que aquí tenim preparades per la Montessori, per a aqueix sistema especial d'educació i instrucció; per a lo qual, en la mateixa casa hi ha una secció per a formar les mestres.

Una classe de l'Escola.

La torra dels nens de la Pestalozzi-Froebel.

La casa té també torra, una torra molt alegre, a unes quantes hores de la ciutat, aon els petits escolars passen un mes a l'any, relllevant-s'hi de l'abril fins al setembre. En el reste de l'any no's tanca per això la torra; durant l'hivern, els nens de Berlín la cedeixen als dels pobles veïns, per anar-hi a passar el dia, aprenent un sens fi de coses que no'ls ensenyarien pas a l'escola del poble llur.

Finalment, a la Pestalozzi-Froebel Haus de Berlin hi ha instal·lada una biblioteca pública per a nois, amb una sala adjunta de jocs de societat, escacs, dames, billard, etc., jocs que fan pensar i despertar l'intel·ligència.

A Barcelona, després del curs que algunes senyores mestres varen anar a fer a Roma amb la senyora Montessori, no trigarem gaire a tenir una escola per l'estil d'aqueixa.

L. FOLCH

ENQUESTA IV

¿QUINA APLICACIÓ DONARÍEU ALS DINERS SI POSSIU MIL·LIONARIS?

Si arribo a ésser mil·lionari
i puc gastar lo que vui,
faré'l meu camí ordinari
tal com l'he fet fins avui.
Els diners sols els tindrè
per lo que pogués passar,
i així quan ja vell seré
no tindrè de treballar.

JOAN SANTACREU

¡Manoi! si pogués tenir
un mil·lió complet de durus,
no passaria els apurus
que fins ara he de patir.
Me compraria un palau,
un automòbil ben bò
i quan ja tindria això
me faria dir don Pau.

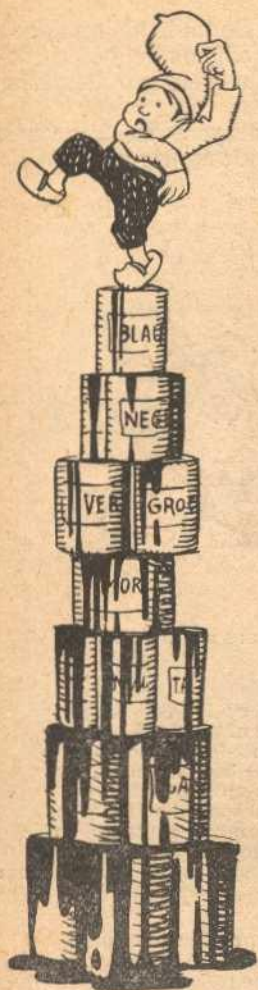
PAUET VILARDAGA

Tant si'm creieu com si nó
rès me fa teni un mil·lió,
vui dir, tenir-lo com nó,
puix ja estic bé com soc jo.
Tinc ara la vida incerta,
prò cap mal somni'm desperta;
puc dormir amb la porta oberta
mentres que sent ric... ¡Alerta!

JORDI VELTRI

Jo'm compraria una nina,
un joc de saló, un mirall,
un servei de pisa fina
i un vestit per anà al ball.
Mes quan penso que amb això
també'm podria mori,
ja ni vui teni un mil·lió,
quedant-me tranquilla així.

ANTONIA REIXACH I ANVERS

CALENDARI DE TOTS COLORS

Monument extraordinari
Que EN PATUFET s'ha aixecat
Amb els pots de la pintura
Que al Calendari ha gastat.

ENDEVINAIRES

Totes les solucions.—Nuria Vilà, Torres Vilanovi, Jacinto Cortier, Josep Garces, germans Marbà, Dolors Valdeperas, Joan Quintana, Vicens Cortes, Jaume Pi, Emili Sellés, Josep Camps, Antoni Delós, Agustí Casas, Albert Pujol, Antoni Cots, Arcadi Deulofeu,

Dues solucions.—S. Masvidal, germans Sercos, Mariano Benlliure, Josep Cos, Emili Jover, Agustí Camps, Pere Verdaguer, Francisco Alós, Jaume Ventalló, Carme Planas, Maria Costa, Joan Delcor, Pere Selles, germans Guitart, Andreu Galí, Miquel Gimenez, Joana Sans.

Una solució.—Evarist Oriol, E. Juvés, Joan Galícia, Joana Llucià, Lluís Ollé, Sabino Bou, Joaquim Ramon, Ignasi Lloberas, Joan Renau, Francisco Manobens, Josep Puig, germans Matesans, Teresa Amat, germans Baulés, Jaume Vives, Ramon Vilaginés, Josep Malet, Joaquim Ramon, César Blanch, Joan Fàbregas, germans Gales, germans Creixems, Antoni Cantin, germans Roig, Joan Gaig, Eduart, Munyoz, Joan Albiol, Josep Bolos, Josep Lozano, G. Bonmati, Maria Roca, Joana Llucià, Pere Sabatè, Emili Maluenda, Antonet Muntané, Lluís Borràs, Antonieta Borràs, Pere Raset, Amadeu Sercós, Joan Curull, Casia Carbó, Enriqueta i Maria, Prudència Camaló, Josep Galí.

Acudits

AL PEU DE LA LLETRA

El mestre.—¿Què és un veterinari?

El nen.—(rumiant). Veterinari... anarhi amb beta... ¡ja ho sé! Veterinari, vol dir un home d'aquells que van pels pobles venent betes i fils.

TONET D'ALENTORN

¡Una senyora està desesperada!

—¿Què li passa senyora Roseta?—li diu una veïna:

—El meu fill ara mateix acaba d'empassar-se una peseta.

—No sé veure la desesperació: és lo més lògic que guardi els diners, i no que'ls gastí.

UN VIGATÁ.

ENDEVINA, ENDEVINETA

TARJETA

Mercè Segalà Valdruder

OLOT

Buscar amb aquestes lletres, degudament combinades, el títol d'una cançó catalana i el nom de l'autor de la lletra.

ELVIRA MULLOR

ENDEVINALLA

Soc tan gran com tot el món,
i al ser tan gran, ningú em veu;
me tens damunt del teu cap
em tens sota dels teus peus.

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

A la targeta: *El noi de la mare.*—A la xarada: *Camal·leó.*—Al logogrif numèric: *Lluis, Llus, Ull, st, s.*

CONVERSA

- ¿Aon vas, Baldiri, tan mudat?
- Al casament de ma neboda.
- ¿Quina, la Rosalia?
- No; la que tu mateix has dit.

JOSEP GORINA ROCA

XARADA

Es animal ma *primera*,
prima-terça és part del cos,
i és un mot de geometria
si capgires *terça-dos*.
Si estàs fort d'ortografia
a la *terça* posa accent
i juntant-la a la *segona*,
temps de verb tindràs corrent.
Si ets cansat de tant que fè
la *total* te vindrà bé.

JOSEP FORT

AVIS

Preguem als corresponents se serveixin fer les comandes de Calendari, tot seguit, puix creiem sortirà el dia 17 d'aquest mes.

- ¿Sab un ramei molt bó que m'han dit per això de la panxa?
- De la passa, deu volguer dir. Pot ésser lavatives de pebrot o gàrgares d'aigua de colonia.
- No, senyora, no. Fer un gravat a la casa Bagunyà i Cornet. (1)

(1) Mallorca, 192, telefon 7,452. Grans tallers de gravats.—Barcelona.

Una vegada era un camàlic francès...

...que l'any 70 va haver d'anar a la guerra contra els prussians.

En una batalla va agafar com a trofeu un casc d'hulà...

...que va servir-li, un cop feta la pau, per a dur els bultos amb més comoditat i al mateix temps fer-se popular.